

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО

Орган Товариства Взаїмна Поміч українського народного учительства.

ПЕРЕДПЛАТА ВІНОСИТЬ: річно 60 Марок,
піврічно 30 Марок, чвертьрічно 15 Марок.

ЦІНА ПРИМІРНИКА **6** Марок.
у Львові і на провінції

Оголошення: За цілу сторінку 1200 М. за $\frac{1}{2}$ ст. 600 М., за $\frac{1}{4}$ ст. 300 М., за $\frac{1}{8}$ ст. 150 М., $\frac{1}{16}$ ст. 80 М.
Оповістки 10 М. від петітової стрічки. — Оголошення 10 марок від петітової стрічки.

Адреса Редакції та Адміністрації: „УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО“, Львів, Осолінських ч. 8. II. поверх.

Перевчитися!

Як би так хто повернув думками оден десяток літ назад і старався відтворити собі свій тодішній настрій і оживити свої тодішні погляди на майбутній розвиток українського народу, на евентуальний розвиток подій, не був би в силі придумати навіть в найчорнішій настрою духа те все, що в дійсности пережив наш нарід за останні літа, що в дійсности переживає сьогодні. Тільки з історії знали ми про татарські лихоліття, про польське пановання над українським народом, від старших людей чули ми про панщизняні часи. Слухаючи або читаючи про велику Голгофту українського народу не допускали ми навіть можливості думки, щоби такі часи могли ще раз повернути, а вже ніколи й в сні не приснили би, що страшна дійсність перевищить все те, що досі було, що на цілий народ і його поодинокі стани, і на поодиноких людей вилетіть море терпіння, море сліз і крови, море, яке напоїло би найбільше ненаситних.

Коли правдою є, що кождий нарід має таку долю, на яку собі заслужив, так тоді полишається тільки одно, що треба змагати до сього, щоби заслужити собі иншу долю. Але в слові заслужити собі, не треба розуміти вислуги всякому, кому попало, а тільки діяльне змагання, яке впливало би з збірної волі народу, уладнати життя так, як це відповідало би народній честі й народній гідности. Діяльне змагання — це одинокий шлях. Всякого рода удари останніх днів прибили у нас духа, веліли замкнутися нам самим в собі. Роздумування над подіями і їх причинами витворили атмосферу взаємного недовіря, обвинувачення. Неспроможність активної діяльності, порозуміння від особи до особи, неможливість навязання живих відносин в народі як цілості створило розтіг і так нечисленних наших сил. Душна атмосфера деморалізує слабші одиниці. У ворожій пресі стрічаємо голоси таки з українських кругів, котрі як це гайвороння, що чує запах гнилі й трупа, своїм краканням хоче в зобілу душу народа вмовити недоцільність боротьби, а на те місце подати як єдиноспасенну рецепту слова: „спускатися на дно“.

Нашу ситуацію не утруднюють тільки не-

можливі умови теперішнього життя яко такого. Ми знаємо добре, що в такому положенні, в якому живе наш народ, жило й живе багато інших народів. А все таки находили й находять вони способи й засоби не дати себе згнести. Нам тяжко тільки погодитися з думкою, що після ери конституційного життя в бувшій Австрії ми опинилися назад в положенні, в якому ідеалом видається нам недавно минуле передвоєнне життя. Хоч як тяжко приходилося нам за австрійських часів зводити боротьбу о найменше право, все таки свідомі були ми цього, що можемо розвинути наші сили, що в еманципаційній боротьбі український народ кріпшає, що зростає в нім свідомість його духових сил, що він поступає наперед. Ця свідомість додавала нам самопевности, створила велику й сильну віру, впоїла в нас погляд про розгін лавіни, якої ніхто в світі не в силі здержати. Свобода в ділах, а ще більша в словах звичаїла наш загаль, що кінець кінців ніхто з одного боку не потягне нас до відповідальности, а з другого не жадатиме дословного сповнення цього, що говорилося або обіцялося зробити. Додаймо до цього ще й обиджену національну гідність, що довелось нам опинитися під пануванням народу, зглядно його одної верстви, який ми уважали досі рівноважним нам, а який тільки завдяки гнилим відносинам в бувшій Австрії міг вирости понад нас. Ми не можемо забути й того, що нині мусимо безпардонно повинуватися й слухати тих саме чинників, з якими ми боролися, але від котрих прислуговало нам право відклику, перед якими шукали ми охорони в законодатних тілах через власних заступників. Ми відчуваємо болючо, що мимо цього, що настає час повної демократизації суспільств і народів, що народи добувають собі нових прав, що широкі верстви приходять до голосу у власних справах, нас скинено із доволі високого щабля громадянської свободи на саме дно, із якого щойно з великим трудом доводиться нам підніматися.

Це все створило різні настрої, орієнтації й сподівання. Та настрої міняються, а з ними орієнтації і сподівання. Хитаємося від ряду літ між захопленням задля сподіваної переміни а повною зневірою, апатією й безнадійністю. Виснажуємо наші духові сили, ступлюємо наші нерви, обезсилюємо себе. Замість поставити собі діагносту твер-

дої дійсності й приложити до неї відповідну лічничу методу, шукаємо всюди знахор'в, кидаємо одних, глядімо других, щоби й тих кинути, як треті будуть готові приймати нас в свої обійми.

Так отже полишається, певно подумає собі читач, склонити голову й погодитися із станом річей. Ніколи! Тільки ясно усвідомити собі положення і забратися що сил до праці, доцільної, послідовної і необхідної праці. А щоби вона такою була, треба перевчитися, перемінити свою душу до дна, порозуміти новий час, нове положення і відповідно до нього загорнути рукави. Перевчитися, значить забратися перше всього до такої праці над собою, щоби створити залізу, прямо фізіологічну потребу, посвятити себе, усі свої сили, все своє знання громадській і національній роботі. Цим робом створити публичну опінію, яка запрягалаби увесь інтелігентний загаль до сповнювання обов'язків, які накладає на них хвиля, накладає підчесна приналежність до українського народу. Дотеперішня звичка, що громадську культурну й економічну працю двигали тільки одиниці, мусить перейти до історії, в безповоротне забуття. Це охоронить наш інтелігентний загаль від хоробливого розполітикування, зродженого дотеперішнім конституційним життям, а навчить нас правдивої політичної роботи, а саме цього, що управи політичних стороництв зискають повагу й силу у карних, свідомих своєї цілі кадрах інтелігентних робітників. Управи знову політичних стороництв беручи в оборону й заступаючи класові або станові інтереси поодиноких шарів українського народу, маючи перед собою здорове, активне, не хоробливе й пасивне громадянство зможуть зєдинитися на цій ultima ratio кожного політичного стороництва під теперішню пору, будовання власної державности. Нова хвиля вимагає нового чоловіка. Бо тільки новий, свіжий чоловік, чоловік, що зірвав з всіми дотеперішніми звичками, доріс до завдань хвилі. І тільки такий чоловік може сам стати вартним і буде спроможний виховувати других. Це завдання всіх ідейних і свідомих членів українського народу, в першій мірі загально учительства всіх шкіл, на якім відповідальність за дальші наслідки й події.

Основна й ґрунтовна освіта народу, безпощадна боротьба з неграмотністю, поширення книжки, преси й взагалі друкованого слова мусять витворити новий тип хліборобського населення з ініціативою, творчістю й силою опанувати відносини й запанувати над ними. Грізне питання безземельности мусить розв'язати народ своїм здоровим змислом самоохорони шляхом свідомої доцільної господарки як в напрямі інтензивности й використання цих засобів, що йому полишаються до розпорядку, так і в напрямі створення скоординованої кооперативи розроблених господарських сил. Збудити зі сну дрімучого народнього духа, додати йому віри в себе, подати йому новітні способи існування. До цього потреба перше всього самому познакомитися докладно з вимогами часу. Невпевною, основною працею над самим собою, отворити собі очі на дійсний стан річей і на людські змагання в напрямі кладення нових основ під будову народнього життя. У всіх фахових організаціях відбувати відчити й виклади, основувати спільними засобами бібліотеки, спроваджу-

вати нові книжки й часописи, шукати розв'язки цих питань, які стали для нас питанням дня.

Щоби тільки назвати найважливіші, крім вище згаданого земельного питання й кооперативного підлога цілого господарського життя, маємо тут питання сиріт і жертв війни. Домашнє виховання і вплив на нього лежить облогом. Відповідні курси й школи для українського жіноцтва являються необхідною річю. Позашкільне виховання молоді, як також виховання і провід молоді в позашкільним віці чекає тільки на цілий ряд робучих і вмілих рук. Вища народня школа, головню по більших місцевостях, в роді данських людових університетів, або теперішньої німецької „Volkshochschule“ і німецьких „Arbeitsgemeinschaften“ же свого полагодження. Кружки УПТ. і Окружні Відділи Взаємної Помочі українського учительства, філії Учительської Громади мусять стати розсадниками й огнищами духової культури й духового життя. Збірною працею й збірними засобами буде можна розвести по краю осередки, в котрих на днєвнєм порядку стоятимуть не тільки станові питання, але також питання, які торкатимуть повноти національного виховання. Таким широким поставленням справи зєднують собі названі організації членів з усіх шарів українського громадянства. До праці збереться велике й багате число рук. Витвориться думка й необхідний погляд, що ціла будова й структура народнього життя спочиває на кожній одиниці і кожда одиниця відповідальна за цілість життя.

Так зоружені зможемо стати перед найбільшою небезпекою і перед всякими труднощами. Не опустять нас сили. Смілий наш зір змірється з всякою грозою. Викорінімо всі хиби й заповнімо недостачі. А коли вжиємося у відносини, серед яких доводилося працювати нашим піонерам в давнійшій царській Росії і зрозуміємо їх душу, тоді пам'ятатимемо все й всюди на слова, що „впасти може й великий нарід, згинуть одначе тільки нікчемний“.

М. Галушчинський.

Вісти з матернього Товариства.

Засідання Надзірної Ради Т-ва В. П. У. відбулися дня 17. жовтня ц. р. з слідуєчим денним порядком: 1) Звіт Дирекції Т-ва; 2) Касовий звіт і бюджет Т-ва по кінець 1920 р.; 3) Справа непринятих учителів (жок) до служби; 4) Віднова Окружних Відділів Т-ва В. П. У.; 5) Видавництво педагогічних творів; 6) Регуляція платень урядникам Т-ва; 7) Справа заложення центральної учительської кооперативи у Львові; 8) Внесення.

Звіт з діяльности Т-ва, звіт касовий і бюджет по кінець 1920 р. реферував тов. Генрих Коваль. Від послідного засідання Надз. Ради, яке відбулося дня 11. липня ц. р., товариство не могло розвинути організаційної праці з причини заняття більшовиками більшої частини східної Галичини. Час цей обернено на інші справи, про які поодинокі референти при слідуєчих точках денного порядку представили Надзірній Раді.

Касовий звіт по день 15. липня ц. р. в зіставленню представляється:

Приходи:

Вписове	119 М	—	ф
Членські вкладки	14.569	"	56 "
" " членів спом.	10	"	— "
Зворотні підмоги	6.620	"	— "
Зворот адмін. видатків	9.620	"	— "
Ріжні, з льок. кап. і посередництва	31.065	"	— "
Секція правової оборони	34.318	"	05 "
Учительське Слово	40.756	"	67 "

Разом . . . 137.078 М 28 ф

Розходи:

Власна адміністрація	20.712 М	66	ф
Адм. окр. відділів	72	"	— "
Видатки Надз. Ради	885	"	34 "
Секція правової оборони	33.851	"	— "
Беззворотні підмоги	780	"	— "
Зворотні підмоги	10.750	"	— "
Льокації	27.100	"	— "
Ріжні	491	"	80 "
Учительське Слово	42.010	"	08 "

Разом . . . 136.652 М 88 "

Стан каси:

Готівка в касі	425 М	40	ф
Біжучий рахунок Нар. Торг.	2.587	"	69 "

Разом . . . 3.013 М 09 ф

Зіставлення є о стільки неточні, що з причин воєнних нема ще точного білянсу до 1919 р.

Бюджет Т-ва по кінець 1920 р. представив референт Тов. Коваль в слідуючих цифрах:

Приходи:

Готівка в касі	425 М	40	ф
На книжочці щадн. Нар. Торг.	2.587	"	69 "
Зворотні підмоги	14.680	"	— "
Членські вкладки	27.000	"	— "
Секція правової оборони	5.000	"	— "
Учительське Слово	14.000	"	— "
З льокацій капіталів	13.000	"	— "

Разом . . . 76.693 М 09 ф

Розходи:

Адміністрація власна	12.000 М	—	ф
" Секції правн. оборони	5.000	"	— "
Підмоги зворотні	5.000	"	— "
Видатки Надз. Ради	1.000	"	— "
Адмін. Окружних Відділів	2.000	"	— "
Учительське Слово	10.000	"	— "
Мешкання і опал	4.000	"	— "
Сторож	400	"	— "
Ріжні	1.000	"	— "

Разом . . . 40.400 М — ф

В справі непринятих учителів(ьок) до служби реф. тов. І. Ліщинський. Референт подав до відома, що з рамени Т-ва ходила делегація до делегата Мін. осв. п. Станислава Собінського дня 28/7, 3/9, 4/9, 28/9, і 14/10 1920 р. В липни було в евіденції Т-ва непринятих учителів до служби около 200, нині около 120. Число учителів без служби є о много більше, наколи возьметься під увагу учителів полонених і інтернованих. В кождім случаю Ш. Р. Кр. у Львові пішла дещо на руку нашій організації, а іменно знесено повітові регабілітаційні комісії, а утворено центральну регабіліта-

ційну комісію у Львові, до якої мусить кожний учитель(ка) без служби зголоситися,

В справі віднови Окр. відділів Т-ва В. П. У. порішено найпізніше до 15. грудня б. р. відновити всі Окр. Відділи Т-ва і в тім напрямі зладити комунікат до членів Т-ва по повітам. Тов. Генрих Коваль подав до відома Надз. Раді, що комісія Т-ва В. П. У. для видавання педагогічних творів по виданню першого випуску "Народна культура і культура особистости" Д-ра Наторпа в перекладі з німецької мови проф. М. Галушинським — приступить в найблищому часі до видавання дальших творів.

Поодинокі члени Надз. Ради заявили конечну потребу розвинути діяльність Т-ва на економічнім поли. Ухвалено приступити до заложення центр. учит. кооперативи, передовсім склеп з науковими приборами, книгарню, антикварню, склеп з діточими забавками, складу паперу і приборів до писання, комісовий відділ на експорт передовсім на Україну і т. д. Точний плян в тім напрямі має зладити комісія до якої входять Товариші: Генрих Коваль, Микола Мороз, Іван Стронський, Іван Ліщинський, Петро Бойчук, Михайло Таранько і Василь Бень. По полагожденню адміністраційних справ Т-ва і внесень, засідання Надз. Ради замкнено.

З діяльності Секції правової оборони при Т-ві В. П. У. у Львові.

Для обговорювання справ, відносячихся до загалу укр. народ. учительства, тоже для інтервенції в особистих справах поодиноких членів Т-ва, удавалася делегація кілька разів до президента Шк. Кр. Р. п. Ст. Собінського. Заходи Т-ва мали переважно корисний успіх.

В дуже многих случаях удавалось делегации на основе обильного и правдивого материялу переконати міродатні чинники, що українське учительство взагалі як і в поодиноких случаях падає жертвою злоби і позакулісних інтриг повітових шкільних властей.

Між иньшим 13. ц. м. представив т. Ліщинський президентови п. Собінському пораз пятий чергові болячки народнього учительства, а саме:

а) надто повільне темпо приймаання безробітнього учительства до служби;

б) переведення ревізії оречень Шк. Окр. Рад. відсуджуючих українське учительство від служби і платні без доказання йому вини;

в) асигновання на разі платень від дня зголошення до служби, а ні від дня зложення приречення — і виплата залеглих платень;

г) виплата більших зачетів усім зголошеним до служби;

д) переносження українського учительства до Західної Галичини;

е) усунення українських учительських сил від служби при мійських школах, а передовсім від управительства більше клясових шкіл;

ж) провокуюче поведення супроти українського учительства шкільних повітових властей.

До переведення регабілітації безробітнього учительства утворено в Шк. Кр. Р. окреме бюро.

Делегація зажадала від президента зарядження переслухання всіх, котрих відсуджено від служби і платні. Засудженці повинні одержати на писмі всі пороблені їм закиди, щоби мати змогу оправ-

датись від закинутих їм безосновно провин хотятьби й судовою дорогою.

Делегація піднесла тоже по раз 5. справу неприйняття кандидатів учит. звання укр. народності до служби. Перемишлянський і рогатинський інспектор заявляє, що він не може приймати нових сил до служби, бо потрібно грошей на удержання армії.

Дня 14. ц. м. була делегація Т-ва у генерального делегата п. Галецького. Інтервеніювала в справі арештованя учителів: Юрка Когута і А. Зеленого. Намісник заявив, що він мусить перш усього знати хто перевів арештовання, військовість чи політична власть, бо відповідно до цього поробить в тій справі заходи. Що до конфіювання товаришів(ок) зажадав предложити собі точний виказ всіх конфіюваних товаришів(ок) з поясненнями.

КОМУНІКАТИ.

В неділю, дня 14. падолиста с.р. відбудеться засідання Надзірної Ради Т-ва В. П. У. о 10. год. рано в льокали Т-ва вул. Осолінських ч. 8 II. поверх. Денний порядок засідання подасться членам Надз. Ради писемно.

*

До всіх Окружних Відділів Т-ва В. П. У. Після ухвали Надзірної Ради Т-ва В. П. У. взивається всі Окружні Відділи Т-ва скликати Загальні Збори Відділів найпізніше до 15. грудня с. р. Про день скликання Заг. Зборів належить повідомити матерне Т-во у Львові, яке вишле на Заг. Збори свого делегата. Наколиб політичні влади робили які перешкоди, належить звернутися сейчас до нашої організації у Львові, яка поробить в тім напрямі відповідні заходи. Коли в повіті нема голови Т-ва, Заг. збори скликати має найстарший член відділу.

*

В справі арештованих учителів. Взивається все українське учительство і цілу суспільність, щоби сейчас доносили про всі случаи арештовання товаришів(ок) з докладним в міру можности поданням слідуючих пояснень:

Хто перевів арештовання, серед яких обставин, під яким замітом, на чий донос, де придержують і пр.

*

В справі конфіюваних учителів(ьок). Взивається всіх конфіюваних товаришів(ок) донести сейчас про своє конфіювання враз із поданими вище поясненнями (як також місце і віддаль зголошування у поліційних властей). Ходить о зладження відповідного матеріалу для міродатних чинників. — Дирекція.

З діяльності Окружних Відділів.

Перемишль. Дня 26. вересня ц. р. відбулися сходи Окружного Відділу Т-ва В. П. У. Присутних на сходинах було 30 членів, як також делегати з Добромильщини і з Ярославщини. На сходинах явився делегат Т-ва В. П. У. зі Львова тов. І. Лі-

щинський, який давав вияснення присутним у всіх станових справах. — Делегатам з Добромильщини і з Ярославщини припоручено оснувати Окружні Відділи в їх повітах, евентуально злучитися з окр. відділом в Перемишлі.

При укладанню прелімінаря шкільних видатків повинен кожний управитель школи подбати про це, щоби Рада шк. місцева ухвалила квоту 160 Марок як річну передплату на діточу газетку п. з.

„СВІТ ДИТИНИ“.

Українська школа на далекому Сході.

(м) З міста Харбіна в Манджурії, наспіла до нас вістка про культурно-просвітне життя тамошних Українців.

В Манджурії, яка є окремою провінцією китайської республіки, дальше над Амуром і в Забайкальській області творить український елемент 80 прц. загалу населення. З причини низького степеня просвіти ці маси не можуть і не уміють використати як слід своєї чисельної переваги і мусять підчинятися волі інших народів, які хотяй є в меншости, то однак під зглядом культуральним стоять о много вище від українського населення і ведуть перед у всіх справах. Причина цього лиха лежить у цьому, що не було доси зорганізованої української школи. Знова головною перешкодою у творенню українських шкіл був брак потрібних книжок і наукових середників.

Всі культурно-просвітні організації Українців на далекому Сході є згуртовані в центральній організації під назвою „Український Клуб“ в місті Харбіні. Головною метою цієї культурно-просвітної централі є стремління до національного освідмлення широких українських мас, та не допустити до цього, щоби вони потонули у чужому морі. В тій цілі основано в Харбіні в 1916 році першу українську народню школу, яка днесь числить вже шість клас. Сю школу удержує власними силами харбінська українська громада. Великою перешкодою у дальшому розвитку сеї школи і в творенню дальших шкіл являється брак шкільних підручників. Воєнна хуртовина, а особливо горожанська війна в Росії відтяли східні провінції бувшої російської імперії від культурних осередків Європи і через се годі було тутешним Українцям переводити успішно діло, національного освідмлювання мас.

Зараз порастає „Український Клуб“ коло будови „Народного Дому“ в Харбіні, де будуть мати приміщення початкова школа, гімназія, бібліотека і сая на концерти та театральні вистави.

Все те повстає зі складок і жертв тутешнього українського населення. Підмог зі сторони держави нема тут ніяких — бо і в державі не упорядковані відносини. Щоби не дати упасти справі так великої ваги, від якої в будучности залежатиме українське питання на далекому Сході. — „Український Клуб“ звернувся до земляків, до людей доброї волі у матерному краю, щоби подали їм свою помічну долоню. Не розходиться тут о матеріальні

підмоги. Тут потреба обильної помочи у виді української книжки, а головню шкільних підручників, яких тут ніяк не можна дістати, а друкувати на місці нема ні способу, ні змоги.

І українське громадянство з країни Сходячого Сонця — жде на поміч своїх братів з Рідного Краю!

Станова організація українського народнього учительства в Західній Україні — бажаючи прийти так важній а пекуцій справі на зустріч відноситься отсею дорогою до всіх своїх членів в краю о збирання і надсилання всякого рода шкільних підручників, та книжок для наших земляків на далекому Сході. Особенно просимо всіх накладців і видавців, щоби зволіли ласкаво віддати на сю ціль якусь скількість своїх видавництв. Цим ділом сповняють вони не акт милостині, а фундаментальний акт укріплення національної свідомости у широких масах, що кинені судьбою на далекий Схід, жаждуть рідного слова, української книжки, як жажде цвіт цілющої роси і сонця.

Щоби улегшити цю справу, подаємо до відома всім тим, що бажалиби прийти з помочю нашим землякам на далекому Сході, що можуть прямо від себе посилати всякі книжки (а головню шкільні підручники — розуміється в доброму стані) поштою прямо на місце призначення.

Почта приймає заграницю пакети до ваги 2 кілограмів, як друки. Поручена оплата одного такого пакета виносить 22 М 50 ф.

Адресувати належить так: Chines Poste. China—Manschuria (via: New York, San Francisco, Moukden) Harbin „Ukrainskyj Klub“ w ulicy Hoholiwska 279.

Хроніка.

Справлення помилки в „Уч. Сл.“ ч. 8—9. В статті „Вісти з матернього Т-ва“ в першій стрічці місто дня 11. ц. м. відбулися Загальні збори має бути дня 11. липня б. р. відбулися Загальні збори...

Зачети для нар. учителів на зимові закупна. Шк. Рада Кр. оголошує, що народне учительство дістане ще в біжучім місяці зачети на зимові закупна. Зачети звертатися буде в місячних ратах від 1. квітня 1921. р. Зачети виносять для самітних 3000 М., для малої родини 3300 М., для середньої 3600 М. і для великої родини 4000 М.

Анкета Українського Горожанського Комітету у Львові. З огляду на невимовно прикре положення українського народу під теперішню хвилю ізза критичного матеріального положення усіх українських гуманітарних інституцій і інших Товариств, скликав виконуючий виділ У. Г. К. у Львові анкету яка відбулася дня 8. жовтня б. р. На деннім порядку виголошено слідуєчі короткі реферати: — 1) Голодова катастрофа у підгірських повітах, 2) воєнні сироти, вдови і сироти по старшинах української армії, 3) українські приватні школи і бурси, та положення академічної молодіжи, 4) справа допомоги арештованим, інтернованим, полоненим і політичним засудженням, 5) положення непринятих до служби українських службовиків, 6) українські воєнні інваліди, 7) загальне безробіття серед української інтелігенції і ро-

бітництва, 8) лихий стан українських інституцій і товариств. В анкеті взяв участь відпоручник Т-ва В. П. У. тов. Генрих Коваль. Наради відбувалися через два дни. Покликано до життя Комітет, який має перевести в життя всі ухвали і рішення анкети.

Mikołaj Stefaniów. Шкільний кордлик в снятинській повіті (колись мабуть Українець — нині Поляк — завтра буде Китайцем) до нині не прийняв до служби цілу масу нар. учительства, розуміється, Українців. Коли Шк. Р. Кр. знесла вже преславні регабілітаційні пов. комісії Р. Ш. К. шкільний інспектор Стефанів нарочно задержує регаб. акти учителів-Українців в столику, щоби не допустити їх до служби. Хоче тим чинім регабілітуватися перед польською суспільністю.

В справі відносин польського шкільництва на Шлеску в „Учительськ. Слові“ ч. 8—9 „Robotnik Śląski“ пише, що не знає блище подробиць про українські школи в Галичині, наколи одначе стан є такий, як на Шлеску з польським шкільництвом під чеським режимом, то належало би їх нап'ятувати найгострійше осуджуючи поступок „подільських ляхів“ супроти українського населення. Не думаємо одначе, щоби влади, а навіть соціялістичні організації поборювали шкільництво більшости населення. О скільки знаємо українське населення, не дозволить воно опанувати своїх шкіл через польську меншість. Не сумніваємося, що ППС. в Польщі мусілаби нап'ятувати кождо кривду, заподіянну українському населенню, чи то на полі шкільництва, чи коли торкається інших національно-культурних прав.

На жаль мусимо сконстатувати, що гнет „подільських ляхів“ і вшехпольської бюрократії є гіршим в нас, чим на Шлеску польському шкільництву під Чехами. На 40 українських повітів немає ні одного шк. інспектора Українця. Тисячі шкіл нечинних, сотки учителів позбавлено служби і хліба. Над українським шкільництвом і учительством завішено „стан облоги“. Краєвих шк. інспекторів відсунено від надзору над українським шкільництвом. Історія українського шкільництва запише колись чорними буквами про „польську опіку“ і польську толеранцію.

Польський посол Чапінський помістив в „Robotniku“ статтю, в якій автор в цифрах представляє застрашаючий анальфабетизм у польській столиці. В Варшаві 40 000 дітей не може найти доступу до шкіл. Далі пише: „Польща є краєм анальфабетів. Після статистичних обчислень 50 проц. польського народу становлять анальфабети, тоді коли в Швейцарії є 0.03 проц., а в Німеччині 0.04 проц., в Данії 2 проц., в Швеції 2 проц., анальфабетів. Можемо хіба потішитися тим, що в Румунії анальфабетів є 88 проц., в Португалії 78 проц., а в європейській Росії 61 проц. В королівстві є ще гірший стан. На пр. радомська губернія має анальфабетів 70 проц., келецька 70 проц., любельська 69 проц., каліська 62 проц., лѡмжинська 61 проц., седлецька 60 проц., пьотрковська 58 проц., площька 53 проц., сувальська 52 проц., а варшавська 49 проц. В Західній Галичині Хшанів має 21 проц., Новий Торг 26 проц., Тарнів 26 проц., Ліманова 30 проц., Живець 33 проц.“ Посол Чапінський запримічує, що Польща видає до того 8 мільярдів марок місячно на війну.

Регуляційні побори для нар. учителів від 1. липня б. р. не вийшли до нині в життя. Через чотири місяці шкільні влади не мали часу виготовити потрібні розпорядки. Тимчасом асигнують учителям зачети на платні в висоті 100 проц. до 150 проц. Учителі не знають хто скільки бере і коли одержить гроші. Вже найвищий час в тім напрямі перевести в життя уставу ухвалену дня 13. липня 1920 р.

Українець учитель не сміє бути учителем в місті. Систематично Ш. Р. окружні і Шк. Р. краєва не допускають українське нар. учительство до міст. Висилається їх в найдавніші закути повіту. Майже всіх учителів по містах звільнено зі служби або спенсіоновано (Бібрка, Дрогобич, Станиславів і т. д.)

В Станиславові шк. інс. Унольд разом з вшехпольським референтом Ш. Р. О. Гайковським поставили собі за ціль ніодного учителя (ку) не допустити до служби в Станиславові. Питаємося Р. Шк. Кр. у Львові, чи в тім напрямі є виданий який тайний обіжник?

До українського Учительства!

(Комунікат Українського Фонду воєнних вдовиць і сиріт).

Десятки тисяч українських жовнів та Січових Стрілців лягло на побоєвищах, добуваючи кращу долю і волю українському народові. Богато наших героїв лишило вдовиці і сироти без ніякого заосмотрення, без способу і спромоги заробковання та без даху над головою.

Щоби прийти з помічю як матеріальною, так моральною, цим нещасним жертвам війни основано, рішенням Намісництва у Львові з дня 9. квітня 1920 р. Ч. XIII. а 42743/1115/920 товариство „Український фонд воєнних вдовиць і сиріт“. Діяльність товариства, якого осідком є Львів, обіймає цілу Галичину.

Потреба придбання постійних і більших фондів для цієї цілі привела нас на думку кооперації гуманітарного товариства з торговельно-фінансовим підприємством. При товаристві „Український фонд вдів і сиріт“ założено відділ життєвих обезпечень.

Українське асекураційне життєве товариство „Карпатія“ передало „Відділові обезпечень — Українського фонду воєнних вдовиць і сиріт у Львові“, як своєму генеральному заступникові, відділ так званих „народних обезпечень“ т. є. обезпечення без лікарських оглядин. Кожда здорова особа від 20 до 55 років життя може обезпечитися на до- і пережиття. Найменша квота, на яку можна обезпечитися є 1000 м. п., найвисша 5.000 м. п. У виїмкових случаях, де молода та здорова особа бажає на короткий протяг часу приміром 10 літ, обезпечитися приймається обезпечення до висоти 10.000 м. п. В сполучі з народними обезпеченнями переминоюємо дотеперішні обезпечення VII. і VIII. воєнної австр. позички на готівкові обезпечення, то значить, що виплата обезпеченої квоти наступає не в облігаціях австрійської позички, а в готівці. Крім цього посередничимо в заключуванні нормальних обезпечень, то є з лікарськими оглядинами на довільну квоту, як також довільну валюту —

а то німецькі марки, австрійські корони, франки, долари. В случаях обезпечки на чужу валюту, належить платити премії в тій валюті на яку заключено життєве обезпечення, або марками польськими по денним курсі. — Всі доходи, які принесе ця акція обезпечень передає відділ обезпечень товариству Українському Фондови в. в. і с.

Користи обезпечення на життя признано вже загально, так що тепер не повинно вже бути мови про це, чи взагалі належить обезпечуватися, а лише, в яким товаристві обезпечення заключити. Зовсім природно повинен кождий свідомий Українець, обезпечуватися в українським товаристві.

Відомо загально, що стан народнього учительства, котрий сповняє одно з найважніших задач в суспільнім життю українського народа, виховуючи молоде покоління та кладучи підвалини для будучого розвитку, має належне розуміння, та впливи в крузі свого ділання, тому відділ обезпечення українського фонду увійшов в тісну злуку з тозариством „Взаїмна Поміч українського народнього учительства“, та при помочи Висоцоповажаних Членів — Панів Учителів, бажаємо поширити ідею обезпечення між селянством і в той спосіб і селян економічно піднести, та українському фондови приспособити грошей для ратування вдовиць і сиріт.

У всіх повітових містах Галичини будемо основувати повітові агенції, крім цього у кождім селі бажаємо мати свого заступника. Тож запрошуємо усіх Панів Учителів до спільної праці.

По усі інформації чи то устно, чи письменно просимо звертатися до: „Відділу обезпечень — Українського Фонду воєнних вдовиць і сиріт у Львові — вул. Бляхарська ч. 11/II.

Бібліографія.

(Всіх Авторів і всі видавничі Товаришення просимо присилати свої твори в цілі обговорення на сторінках нашого часопису).

О. Білозерський і Данило Романченко. **Порадник для національно-освітних інструкторів в війську.** Видання української військової місії. Перемишль—Ланьцут 1920. Шкільні підручники з Угорської України.

1) Августин Волошин: Читанка для угро-руської молоді. Вид. II. Для нищих клас нар. шкіл. Унгвар 1908.

2) Михайло Врагель: Буквар, Вид. IV: Унгвар 1914.

3) Іван Кизяк: Буквар, Пряшів 1920.

4) Граматика руского языка для нар. шкіл Олександра Седляка. Пряшів 1920.

5) Лев Петрашевський: Географія для нар. шкіл Пряшів 1920 р. (Подав Богдан Заклинський).

„Службовник“ становий і фаховий часопис українських прив. урядовців Орган „Союзу українських прив. урядників Галичини“. Виходить у Львові 15. кожного місяця. Передплата 120 М. річно. Поодинокое число коштує 10 Мп. Редакція і Адміністрація: Львів, вул. Корняків ч. 1.

Оповідки.

Прехається всіх Товаришів(ок) о безпроводночну заплату членських вкладок до Т-ва „Взаїмна поміч українського учительства у Львові“. Після ухвал Надзвичайних Загальних Зборів в дни 2. квітня 1920. у Львові — дотеперішні члени платять вкладки по 5 Мк місячно від 1. січня 1920. Також приймається нових членів, які платять вкладку від дня вступлення і 2 Мк вписового. Неплачення вкладок є доказом як найбільшої інерції для справ свого звання і рідної школи. Сотки наших Товаришів позбавлені є своїх прав учительських і горожанських; тисячі українських дітей не

мають школи і не чують рідного слова від свого учителя. Наше Т-во є зараз самотнім, котре під цю тяжку пору має відвагу стати в обороні українського учительства і школи. Тож нехай не бракує ні одного учителя(ки) в рядах нашої організації.

Від Адміністрації „Учительського Слова“. Адміністрація У. С. просить Товаришів(ок), щоби при висилці грошей переказами конечно писали на переказових відтинках на що гроші висилається і евентуально за який час зістала вислана передплата. Передплату належить вирівнати за III. і IV. квартал. Наколи хто з Товаришів(ок) не одержить якого числа У. С. (з причини невідрадных почтових відносин) то належить число реклямувати. Реклямації вільні від почтової оплати. — Після ухвали Надзвич. Заг. Зборів Т-ва В. П. у Львові дня 2-го квітня ц. р. просимо присилати по 20 М на пресовий фонд У. С.

Поклик в справі збирання жертв! В імя станової солідарности взивається всіх товаришів(ок) побираючих платню, прислати негайно особисті та збіркові жертви на „фонд допомоги для голодуючих учительських родин“. — Товариші(ки)! Тямте, що поміч тим, котрі ніяких средств життя не мають, це в першій мірі Ваш обов'язок! Постійно тямте це самі, кажіть це другим! Жертви належить присилати на адресу: Товариство „Взаїмна поміч гал. і бук. учителів(ок)“, у Львові, Ринок ч. 10., I. пов.

Делегат Ш. Р. К. П. Ст. Собінський уділяє аудієнції кожного четверга і суботи від 11—1 в полудни.

Всі Товариші(ки) які обезпечувалися через Тов. ВЗ. Пом. у Львові в „Beamtenverein“ мають звертатися в справах обезпечення впрост ко Erster allgem. Beamtenverein Wien, I., Wipplingerstrasse 25.

Товариші(ки), які взяли векселеві позички в нашій кредитовій Товаристві, звольте у власнім інтересі позички звертати. — За ВЗ. Пом. стов. кред. з обм. пор. у Львові; Микола Мороз, Іван Стронський.

Хто з Товаришів(ок) не складає річника „У. С.“ звольте прислати до Адмін. ч. 1., 2., 3. і 4. „Уч. Слова“.

Місячні сходини Відділу окр. Тов. В. П. У. в Перемишлі відбудуться дня 1. листопада ц. р. о 10 год. рано в школі М. Шашкевича вул. Смольки ч. 10.

Сходини Відділу окр. Тов. В. П. У. львівського приватного учительства відбуваються що середи о 6. годині вечером, в комнатах Товариства В. П. У. вул. Осолінських ч. 8.

Взивається всіх Товаришів(ок) в службу, які побрали зворотні підмоги в Т-ві В. П. У. о зворот цих підмог задля браку фондів для уділювання звор. підмог Товаришам (кам) без учительських платень.

Повідомляється народне учительство Дрогобиччини, що Загальні Збори Тов-а „Взаїмна Поміч“ відділ Дрогобич відбудуться в Дрогобичі дня 1. падолиста с. р. о год. 1. з полудня в салях Народного Дому.

На денним порядку справоздання уступаючого, а вибір нового Виділу і много інших станових справ. Час вже зрозуміти вагу станової організації і явитись точно всім на Зборі. — В Дрогобичі, дня 18. жовтня 1920.

Лопата Павло, секретар.

Жертви.

На пресовий фонд „Учительського Слова“ зложили слідуєчі Товариші і Товаришки:

(в марках):

Климко Володимир Лавриків 10, — Шостак Іван Белз 10, — Волянська Катерина Копичинці 25, — Сполітакевич Омелян 20, — Родович Ольга 5, — Цюпрак Іван 20, — Суравецький Петро 10, — Сендешська Степана 20, — Поліщук Евгена Кобаки 20, — Саварин Антін Яворів 5, — Нуд Антін 8, — Скалений Теофіл 20, — Демкович-До-

брянський Іван, Буківсько 13, — Андрохівч Микола 5, Відділ окружний ВПУ. Перемишль 30, — Ломиш Нікола 10. — Будзанівна Сл., Війкова 30, — Федоришин Теодор, Полнохів 20, — Рудавський Микола, Ліщанці 20, — Садовська Текля, Мокротин 30, — Ставничий Корнило, Росільна 10, — Калюга Іван, Звертова 5, — Генік Михайло, Яблонів 20, — Трач Пр., Конюшки 20, — Тимочко Степана, Ст. Сіль 20, — Загвойський О., Ляшки зав'язані 10, — Глібовицька Ольга, Чернилява 20, — Машр Н., Ванькова 10, — Сембратович Галя, Галич 10, — Зарицька Стефа, Стебник 20, — Мандзяк Антін, Добрянці 30, — Попадюк Василь, Солотвина 10, — Баран Степан, Туре 16, — Галаревич Міся 10, — Мисик Іванна, Ванькова 10, — Гоїв Ольга, Снятин 20, — Галькевич Марія, Рожанка вижна 35, — Скрентович В., Лучинці 30, — Весоловська Олександра, Грушка 10, — Гайда Панько, Підмихайле 20, — Капустієва Ганна, Горбачі 20, — Відділ окружний, Перемишль 20, — Школьніцька Вася, Павлова 10, — Обшанський Прокіп, Козіївці 20, — Марків Іван, Сторонна 5, — Бурак Іван, Вільхівка 5, — Скорошківна Емілія, Цішанів 20, — Вальчикова П., Віжомля 50, — Павлівна Марія, Львів 100.

На „фонд допомоги для потребуєчого учительства“,

адміністрований Секцією правної оборони, зложили від дня 16. червня до 20. липня 1920

(в марках):

Патроник, Барвінок ад Дукля 10, — Мик. Коваль, Гоголів 10, — Михайло Яворський, Лисинці 25, — Яворська Ольга, Чорнушовичі 25, — Лопата Павло, Модрич 50, — Червівна Людмила, Бучач 20, — Саварин Антін, Яворів 5, — Самотулка Ізілор 10, — Коцан Остап, Хишевичі 10, — Остапчук Онуфрій, Кривеньке 50, — Миколаєвич Варвара, Куті 20, — Мазурак Теодор, Гораєць 20, — І. Демкович-Добрянський, Буківсько 5, — Малиголова, Уторопи 20, — Петрик Ольга, Турка 20, — Климова Кароліна, Бутуни 20, — Шпаковский С., Печеніжин 10, — Скрентович Володимир, Лучинці 50, — Татарська Антонія, Попелі 5, — Андрохівч Ангеліна, Горохолина 20, — Долинка Михайло, Лисовичі 10, — Лесняк Степа, Сіхів к. Стрия 15, — Винницький Зено, Москалівка 200, Савків Іван, Ліщин 15, — Скоробогата Марія, Коронець 50, — Лышкова А. Підлисиці 20, — Ортинська Павля, Грушів 20, — Ковбасюк Осип, Полівці 10, — Яковичин Гриць, Чорноківці малі 20, — Гамаль Гнат, Підяків 5, — Полулях Юстин, Лукавиця 20, — Назаревич Микола, Шутків 15, — Дашицька, Переволока 100, — Фуртак Дам'ян, Слобода Долинська 25, — Танчаківська Софія, Дубравка 8, — Кучиківна Каміля, Сіхов 15, — Стельмах Денис і Марія, Жабине 40, — Сендешська Ірина, Золотники 40.

Дальший виказ з браку місця помістимо в слідуєчій числі.

ОГОЛОШЕННЯ.

Книгарня наукового тов. ім. ШЕВЧЕНКА
у Львові, Ринок ч. 10.

має на складі:

1. Шкільні підручники для шкіл народних, середніх і вищих. — 2. Книжки для шкільних бібліотек в різних мовах, белетристично і наукового змісту. — 3. Українські відзнаки різного рода.

Через книгарню можна замовляти часописи і книжки з заграничі.

В кожній українській школі в нашому краю повинен находитися бодай один примірник ілюстр. дітчого журналу.

„СВІТ ДИТИНИ“

Квартальна передплата виносить 40 Марон.

Замовлення слати: „СВІТ ДИТИНИ“

— — — — Львів, вул. Зіморівича ч. 3. — — —

Всі, що забезпечилися в австрійській військовій позиції, повинні перемінити ці забезпечення на готівкові. Рівнож приймаємо нові зголошення без лікарських оглядин до висоти від 1000—5000 м.п., як також посередничимо в заключуванні забезпечень з лікарськими оглядинами на довільну квоту і валюту. Совісним людям по селах, місточках і містах передаємо заступства, за відповідною винагородою. По інформації просимо звертатися: Відділ забезпечень — Українського Фонду воєнних вдовиць і сиріт у Львові, вул. Бляхарська 11/II.

В Товаристві „Взаїмна Поміч українського народн. учительства“ Львів, вул. Осолінських ч. 8 можна замовляти за попереднім надісланням грошей:

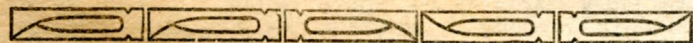
М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ

Національне виховання Ціна 5 М.

Др ПАВЛЬ НАТОРП

Народня культура і культура особистости Ціна 50 М.

Обі книжки вийшли накладом організації Товариства В. П. У.

Підручний

КАЛЕНДАРНИК „ВПЕРЕДУ“ на 1921 рік

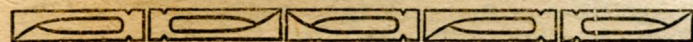
вже видрукований і продається.

ЦІНА одного прим. для учительства 5 Марок, з пересил. 5-50 М.

Без грошей або за посліплатою не висилається.

Адресуйте:

Адміністрація „ВПЕРЕДУ“, у Львові, вул. Руська ч. 3.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

„Бібліотеку для української молодіжи“,

яка почала свій 22. рік видання (продовження Бібліотеки проф. Ю. Насальського). — Передплата на чотири випуски виносить лише 28 Мк.

Вийшов випуск 84. п. 3.

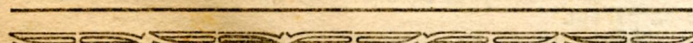
„Покотигорошок“

казка-небилиця з ілюстраціями О. Курьласа, коштує враз із пересилкою 8-50 Мк.

Поручає також книжочки на „Нагороди пильности“ із золотими витисками по дуже низьких цінах, пересічно по 4 Мк.

Замовляйте і шліть гроші на адресу: 4-5

Вид. „Бистриця“ Станіславів, вул. Голуховського ч. 54.

Провірте Ваші поліси на забезпечення Ваших будинків в „Дністрі“, чи не за низько асекуровані Ваші будинки і в разі потреби підвищити забезпечену суму до висоти правдивої вартости, бо Товариство ніколи не виплачує відшкодовання понад забезпечену суму, хочби дійсна вартість була вища.

За редакцію відповідає Микола Мороз.

ВІДБУДОВА

промислово-торговельна Спілка з обмеж. порукою

Львів, вул. Костюшка ч. 3.

доставляє: ремісничі внаряди, рільнічі машини, знаряди і насіння, кінські підкови, ців'яхи, січкарні, кухонне начиння, сокири, пилики, ваги, оси до возів, коси й серпи, плуги, цемент, папу і дахівку.

Має власний ЗАЛІЗНИЙ СКЛЕП

— при вул. Трибунальській ч. 1. —

Одиноке українське Товариство взаїмних забезпечень на життя і ренти

„НАРПАТІЯ“

Почесний Президент:

Його Ексцел. митроп. граф Андрей Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через то усі зиски припадають членам. Ручить вже по трох літах неоспоримість і незапалість забезпечення. — Признає по трох літах право викупу, а також вже по трох літах уділяє позички на низькі відсотки. — В усіх справах звертатися на адресу:

Львів, вулиця Руська ч. 18., I. поверх.

„ЛУК“ Торговельно-промислова Спілка з обмеженою порукою

Львів, вул. Костюшка ч. 1А.

приймає замовлення й офери із усіх галузей рільництва і промислу; переводить купно заграничного збіжа; має на складі будівельний матеріал, рільнічі знаряди і машини.

Макс Глязерман,

РИТІВНИЧЕ ЗАВЕДЕННЯ,

фабрика кавчукових стампіль і відливарня таблиць.

Львів, вулиця Сикстуська ч. 19.

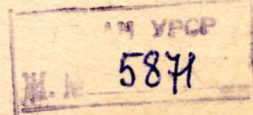
ДРУКАРНЯ І ФАБРИКА ПЕЧАТОК

І. ФРІДМАНА

4-?

у Львові, вулиця Сикстуська ч. 4. виконує всілякі друки і печатки гарно, скоро і дешево

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

ДОДАТОК

до „Учительського Слова“ ч. 5.

Жертви.

Виказ жертв на інтернованих і конфінованих учителів (в марках)

під зарядом Шкільної Секції У. Г. К. у Львові.

(Конець спису.)

М. Наняк 14, — І. Рогозинська 350, — І. Савчак 14, — Я. Олексюк 490, — С. Курилюк 980, — М. Ванчицька 2450, — М. Ясків 2450, — М. Кульчицький 1470, — М. Гижа 490, — С. Курилюк 980, — І. Демкович 490, — К. Крупова 6370, — І. Ярмалович 490, — В. Миколаєвич 989, — И. Михайлишин 1960, — Е. Демкович 980, — Т. Грицай 980, — Е. Білинська 490, — Д. Ващук 2450, — І. Левицька 10, — А. Гмитрасевич 1225, — Г. Ткач 10, — О. Козловський 15, — М. Назарук 15, — В. Лонич 49, — В. Боднарівна 15, — І. Михась 1225, — П. Дембійська 15, — Н. Дозорський 5, — І. Скоробогата 10, — Р. Трембіцький 10, — В. Остапчук 2450, — Т. Гутва 20, — М. Денисюк 21, — О. Павлинський 21, — І. Ліщинський 35, — Г. Мороз 10, — А. Яворський 25, — Е. Домкович 35, — І. Луцейко 14, — В. Школьніцка 7, — М. Білинський 35, — Тов. В. Поміч Грибів 49, — І. Хаджай 35, — М. Лісецька 20, — М. Сайко 14, — З. Матковський 14, — В. Школьніцка 14, — Ю. Гумініловит 14, — Ю. Стефанович 20, — О. Онисько 140, — Ю. Петришинівна 100, — Н. Н. 70, — П. Трач 100, — О. Домкович 25, — І. Левицька 20, — Н. Н. (через п-ну Білобрамівну) 1750, — Л. Чума 14, — П. Островський 14, — О. Хомінська 14, — Е. Семенець 14, — І. Залеська 14, — С. Матвійцівна 100, — О. Козловський 21, — о. Дзерович від учениць 4340, — о. А. Добрянський 100, — о. Дзерович зам. вінка на могилу Станкевича від учеників 149.

(Дальші жертви на сю ціль приймає Секція правової оборони Тов. В. Пом. українського нар. учит. Львів, Ринок ч. 10.)

На „фонд допомоги для потребуемого учительства“,

адміністрований Секцією правової оборони, зложили від 16 марта по день 20. квітня ц. р. включно: (в марках)

В. Кузьмак, Дроговичі 20, — М. Назаруківна, Бучач 35, — А. Лебіджаківна, Купновичі ст. 100, М. Сухий, Любеля 30, — Р. Бачинський, Вербівці 21, — А. Гусак, Мохначка 20, — І. Ліщинський, Відень (на адміністрацію Секції пр. об.) 1000 Кор., — Л. Кликайло, Колинці 20, — Учит. Збір школи ім. Шевченка у Львові, через адмінстр. „Впереду“ 150 К, — К. Сусукайло, міщанин Радехів 10 К, — Ів. Антонюк, Радехів 10 К, — І. Левицький, нотар. канд. Львів 10 К, — Учит. Збір школи ім. Шашкевича, Львів 260, (іменно: И. Танчаковський 30, С. Гарновецька 20, В. Бутринчук 10, С. Янкевичівна 10, А. Білинкевич 40, К. Капустякова 10, І. Петрова 20, Галіковська 20, Косівна 10, Кушнірівна 20, о. І. Новосад 20, К. Кружлевська 20, о. С. Білецький 20, М. Кошова 10), — В. Цісик, Калущ 5 К, — М. Гусаковський, Жовква 20, — О. Родович, Нагачів 10, — О. Дзюбаківна, Підгірці 25, — А. Іванів, Жидачів 25, — М. Кочоровський, Миколаїв 5, — А. Шпаковський, Печеніжин 10, — Н. Гарасимовичівна, Залісе 2540, — Е. і І. Цапіві, Бортків 40, — Ю. Садовський, Потилічч 20, — З. Гжицький, Довге 20, — І. Луцейко, Олешичі 30, — Ю. Геваницький, Трибунівці 100, — О. Пеленський, Жовква 10, — М. Олексінова, Девятир 20, — В. Волошинський, Вербани 50, — З. Матковський, Жукотин 40, — Е. Шулярева, Братишів 5, — І. Масвський, Рожнів 7, — М. Шведівна, Кієвець 20, — М. Матвійчук,

Львів 20, — С. Гібайло, Львів 20 К, — О. Гучкевич, Романів 20, — І. Червінський, Любачів 20, — О. Сембратович, Галич 20, — О. Кравс, Чирна збірка 105, (поіменно: С. Гуцалюкова 25, М. Баранюкова 7, М. Хиліяківна 7, М. Янцур 7, А. Гураличка 7, С. Сорока 7, А. Нишота 7, М. Нишотова 7, Ю. 10, — К. Карачевський, правник Львів 150 К, — Ю. Ш. 100, — Ю. Максимяк, Підгородище 100 К, — О. Струмінський, Стільсько 50, — М. Рихвівський, Розвадів 20, — П. Корольчук, Крєговичі 50, — Г. Мороз, Лапи 10, — В. Петрушаків, Сокаль 10 К, — С. Банахова 50, — І. Л. з Д. для політичних в'язнів 500 К, — І. Ліщинський, Відень на адмін. фонд за червень 500 К, — Д. Василькевич, Суха Воля збірка 160, (поіменно: Червінський 10, Лісковацький 10 К, Е. Скиба 10 К, Р. Трембіцький 50 К, В. Крупа 20, А. Колодкевич 10 К, І. Сабаль 20, І. Гуль 20, М. Павлікевич 20, Д. Василькевич 20 К), — В. Рудий, Новоселиця 1450, — І. Майовський, Купичволя 20, — Ю. Назаревич, Чистогора 70, — А. Жилавий, Борина 100, — В. Іванців, Явора 10, — І. Демкович-Добрянський, Буківсько 10, — П. Ольшанська, Мокротин 20, — В. Клишко, Лавриків 20, — К. Манастирський, Підпечари 20, — О. Лендобецька, Крехів 8, — І. і А. Скоробогаті, Стріліска 70, — Дирекція кред. Т-ва „Дністер“ на адм. фонд 1500 К, — В. Вітошинський, імен. Грєбів 50, — І. Костик, Грибівщина 20, — В. Лукомський, Черниця 10, — І. Левицький, Стрий 3250, М. Грушецька, Сокаль 20, — А. Шмата, Побужани 20, — М. Галькевич, Рожанка виж. 100, — М. Волощукова, Чортків 50, — С. Будзаніва, Війкова 30, — О. Козловський, Рогатин 40, — І. Бобовський, Бенюва 50, — М. Остерманівна, Галич 40, — М. Мейський, Торки 21, — І. Карваш, Тейсарів 20, — Ев. Косач, Буківна 20, — К. Гутникевич, Стрий 20, — Оля Петрик, Турка н. С. 20, — К. Ставничий, Росільна 20, — М. Долинка, Моршин 15, — К. Марковський, Звиняч 14, — О. Загвойський, Рудки 10, — М. Мацевка, Ст. Самбір 10, — Г. Гамаль, Підяків 10, — В. Домбровецький, Валєв 10, — М. Наняк, Хімчин 10, — С. Решитилович, Ріжен вел. 1050, — О. Сполітакевич, Криве 1050, — М. Зубрей, Горожанна в. на адм. 10, — П. Микитин, Рудниця 5, — А. Пучинський, Чайковичі 10, — Никола Ковальський, Либухора 20, — М. Фуртаківна, Сілець 10, — Яковишин Гриць, Чорнокієнці м. 20, — Е. Демкович, Гедлярова 30, — М. Козак, Костельники 10, — О. Галат, Костельники 10, — З. Тарнавська, Костельники 20, — о. В. Венгрінович, парох з Соколіл 50, — Т. Котис, Вислік гор. 15, — М. Трешневська, Якимовичі 10, — І. Козак, Якимовичі 10, — П. Винницький, Нежухів 10, — М. Гоцька, Пиняни 100, — В. Височанський, Ясениця замк. 10, — О. Добрянська, Дрогобич 10, — Т. Грицай, Стріліська ст. 20, — Ю. Созанський, Дрогобич 20, — С. Костик 10, — М. Майнівна, Дахнів 10, — С. Яремкевич, Жукотин 10, — Е. Поліщук, Кобаки 21, — І. Савчак, Пристань 21, — В. Рошаковський, Могильниця 20, — М. Козак, Яблонів 10, — А. Лебіджаківна, Купновичі 100, — І. Паньків, Котівка 58, — О. Остапчук, Кривеньке 50, — Т. Федьків, Кривеньке 35, — І. Петрова, Львів 50, — Д. Петрів, Львів 50, — М. Гораковська, Деревня 20, — В. Кульчицький, Лукова виж. 10, — Ю. Тимкевич, Деревня 10, — М. Петрина, Бережниця 20, — Т. Теліховський, Журавно збірка 192, (поіменно: С. Танчаковська 50 К, Х. Михайловичева 50 К, В. Гело 10 К, О. Благій 20 К, О. Роздольська 10 К, І. Болахівський 20, М. Кассараба 10, В. Рошак 10, І. Чмелик 50 К, Теліховський 14), — Т. Скоморовська, Тербовля 10, — П. Гарматій, Могильниця 50, — Ю. Карповичівна, Тернопіль 14, О. Гоїв, Снятин, місто цвітін на домовину підполк. Андрія Кліма 35, — М. Скоробогата, Коропець 35, — М. Ліщинська, Броди збірка 70, (поіменно: С. Левицький 44 К, А. Скибінська 8 К, И. Отенчуківна 2 К, Е. Сакалюківна 6 К, В. Сакалюк 4 К, М. Шустівна 4 К, О.

Плітвіна 10 К, Ю. Шлюзівна 9 К, знайдені 9 К), — Д. Ко-
ман, Хишівічі 20, — Т. Ліщинська 20, — І. Татомір, Опака
10, — М. Білас, Болехівці 28, — Я. Думін, Ластівки 25, —
І. Луцкейко, Футори 20, — Н. Воронівна 62, — М. Воробець
20, — О. Гошовський 14, — В. Гарасим 7, — М. Бассараб 5,
— М. Ререшетило 7, всі з Богородчанщини, — В. Турян-
ська, Порудно 30, — І. Завадович, Демидів 35, — І. Сабаль.
Олешичі місто 70, — А. Лаврівна, Тишківці 10, — І. Федо-
рак, Ілинці 560, (дохід з амат. вистави), — А. Мандзяк, До-
бряни 30, — С. Корлятович, Доброгостів 15, — В. Кішківна
Колпещ 20, — К. Долинський, Королівка 20, — І. Бурак,
Вільхівка 8, — Ліна Флякевичівна, Бутини 20, — Ю. Мель-
ник, Ключів м. (на адм. ф. СПО.) 14 — М. Пінковська 9 К.

Разом на фонд допомоги і адміністрацію Секції прав-
ної оборони від 16/3 до 20/4 ц. р. вплинуло 7873 марок
90 фен.

(Примітка Ред.: З огляду на брак місця і дорожню
паперу та друку — мусимо скорочувати імена жертводавців
та випускати назви повітів)

Виказ виплачених допомог з фонду Секції правної оборони.

В часі від 16. марта до 20. квітня ц. р. виплачено до
рук і вислано поштою 26 допомог по 100 М, 2 доп. по 105
М, 7 по 150 М., 1 по 200 М., 5 по 70 М., 1 по 60 М. і 1 по
50 М. — учителям і їх рідням без средств до життя Разом
в однім місяці виплачено 43 допомоги в сумі 4520 М.

Подяка.

Дирекція Т-ва кредитового „Дністер“ зложила на
адмін. фонд Секції правної оборони при Т-ві „Вз. п. укр.
уч.“ 1500 Кор., а тов. Ліщинський з Відня 1000 Кор. —
як жертву. За їх княжі жертви і розуміння ваги народнього
шкільництва складає Управа Секції щиро подяку.

*

З нагоди звільнення моєї доньки з конфінування
передаю 20 М на фонд для конфінованих і інтернованих її
товаришок(ів), народніх учительок(ів). — *Текля Ліщинська.*

Спростування.

В списі жертв Уч. Сл. ч. 4. видруковано ошибочно на-
звиско одного з Пов. Тов. жертводавців а іменно: має бути
Ів. Михалевський, а не Михайлевський.

На пресовий фонд „Учительського Слова“ зло- жили слідуючі Товариші і Товаришки.

(в марках)

В. Бень полковник 100, — І. Ліщинський з Відня 20, —
І. Демкович-Добрянський, Буківсько 7, — Л. Крушельницька,
Головецько 7, — І. Коноплюк, Волинь 28, — І. Михалевський,
Коломия 19, — Е. Котович, Гніздичів 20, — О. Макогонова,
Грушів 20, — Е. Кузмаківна, Явора 16, — С. Матвійцівна,
Волошинова 20, — А. Ільницька, Вигнанівка дол. 7, — О.
Козловський, Рогатин 20, — Ст. Лесняк, Сіхів 7, — М. На-
заруківна, Бучач 7, — С. Гординська, Глубока 14, — А. Гу-
сак, Мохначка нижня 13, — Т. Котис, Вислік горішн. 20, —
М. Матвійчук, Львів 55/30, який кличе на ту саму ціль тт.
Мельника з Корчина, П. Дядика з Горбкова, Цюпрака з Кут,
І. Гуменюка з Закарпат. України, — М. Ліщинська, Бро-
ди 20, Ю. Шубертівна Підбереже 20, — І. Локач, Цеблів 4,
— Л. Посацький, Пикунічі 14, — О. Шевадзущий, Гринів-
ці 10, — М. Яворський 5, — О. Яворська 5, — В. Горгула 3,
— М. Савицька, Перемишль 1/40, — Бісікевич О., Львів 20,
— М. Ліщинська, Броди 5, — О. Влясак 5, — К. Кружев-
ська 3/50, — І. Сайкевич, Сілець бенків 20, — В. Сайкевич
21, — І. Самоверський Станиславів 5/60, — М. Рихвицький,
Розвадів 3, — Трусевич Віра 1/40, — Ю. Шубертівна, Під-
бережє 1, — Й. Грицківна 7, — І. Кіяківна 21, — М. Фор-
динівна 7, — Т. Скалений, Богородчани 60, — М. Кизима 3,
— Й. Лопата, Модрич 4, — С. Тишкевич, Львів 7, — С.
Фодчук 0/70, — І. Лешега, Львів 1/40, — О. Родович, Нага-
чів 5, — І. Гиринович 1, — М. Харамбура 44, — Ю. Гринів
5, — В. Петрушак, Нисмичі 7, — І. Дучинський 4/30 — М.
Заруцький 3, — Г. Мартинєш 5, — М. Сухий, Любеля 10, —
О. Зелена 14, — Л. Пилипещ 15, — В. Паньків 10, — М.
Зубрей, Горожанна вел. 5, — Незаписані зі зборів 33/70, —
І. А. Скоробогаті, Стрілки, М. Скоробогата, Бучач 44, —
М. Ковальський, Либухора 3/50, — Клапоушак, Костарівці
20, — Гр. Яковичин, Чорнокінци малі 9, — П. Дембійська,
Бучач 20/50, — М. Білас, Болехівці-Найдорф 20, — М. Петрі-
на, Бережниця 14, — І. Кипріяна, Бучач 20, — І. і Д. Петрів,
Львів 40, — А. Пасіка, Ласківці 20, — М. Янцур, Фльоринка
20, — Е. Косач, Буківна 20, — І. Завадович, Демидів 14, —
В. Кішківна, Колпещ 20, А. Мандзяк, Добряни 20, — Разом
1.393 М 40 ф.

Кожний свідомий учитель (ка) має бути пред-
платником „Учительського Слова“.

Тяте про „Ф онд допомоги
для голодуючих учитель-
ських родин“.

Поклик в справі збирання жертв! В імя
танової солідарности взивається всіх товаришів(ок)
обираючих платню, прислати негайно особисті
а збіркві жертви на „фонд допомоги для го-
лодуючих учительських родин“. — Товариші(ки)!
тяте, що поміч тим, котрі ніяких средств життя
е мають, це в первій мірі Ваш обовязок! По-
гійно тяте це самі, кажіть це другим! Жертви на-
ежить прислати на адресу: Товариство „Взаїмна
оміч гал. і бук. учителів(ок)“, у Львові, Ринок
10., І. пов.

Зкладайте по 20 М на пресо-
вий фонд Учительського

— Слова! —

Хто з Товаришів (ок) не є ще членом Тов.

„ВЗАЇМНА ПОМІЧ“

— українського народнього учительства?

„УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО“

орган Товариства „Взаїмна Поміч“
організації українського народнього
учительства.

Адреса Редакції і Адміністрації:

Львів, Ринок ч. 10. І. поверх.

Передплата виносить:

Річно 60 Марок; піврічно 30 Марок;
чвертьрічно 15 Марок.

ИП-22.229

1920 г. 3, 5-7, 10, проф. ч. 5